

Twój biznes

1/2025(23)

Magazyn PARP

Fundusze Europejskie

**w Polskiej Agencji
Rozwoju Przedsiębiorczości**

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PARP
Grupa PFR

Drogi Przedsiębiorco,

zrównoważony rozwój to już rzeczywistość, w którą wpisuje się coraz więcej firm.

Nowe regulacje Unii Europejskiej, rosnące oczekiwania społeczne i zmieniające się priorytety konsumentów sprawiają, że odpowiedzialność środowiskowa, społeczna i zarządcza stają się nieodłącznym elementem strategii biznesowych.

ESG stwarza też szansę na budowanie przewagi konkurencyjnej, wiarygodności i trwałych relacji z otoczeniem.

W tym numerze biuletynu polecamy Twojej uwadze programy wspierające innowacje i rozwój, **w tym nabory w ramach „Ścieżki SMART” (FENG)**. Jest to szstandarowy konkurs, który pomaga wdrażać nowatorskie rozwiązania w firmach. Poznasz też **historię przedsiębiorstwa**, które już dziś skutecznie łączy efektywność z odpowiedzialnością, pokazując, że „Ścieżka SMART” to nie tylko program, ale sposób myślenia o przyszłości biznesu.

Wzornictwo to narzędzie, które potrafi tchnąć nowe życie w firmę, podnieść wartość jej produktów i przyciągnąć klientów. Tym razem to **kobiety stają na pierwszym planie** – dofinansowanie w ramach FEPW skierowane jest wyłącznie do przedsiębiorczyń. To wyjątkowa okazja, by połączyć kreatywność, estetykę i biznesowy potencjał z kobiecą perspektywą. Do dzieła!

Zespół redakcyjny PARP

SPIS TREŚCI

- Kalendarium [02](#)

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

- Trzy filary równowagi [03](#)

UWAGA NA

- Pieniądze na technologie krytyczne [10](#)
- Wzornictwo w MŚP – kobiety projektują [12](#)
- Ścieżka SMART – droga do przyszłości [13](#)

ZAPYTAJ O...

- Pytaj i sprawdzaj [14](#)

FUNDUSZE WSPIERAJĄ POLSKĘ

- Nim pojawi się ogień [16](#)

EXPO

- Polska na Expo 2025 Osaka, Kansai [18](#)

**Polska Agencja Rozwoju
Przedsiębiorczości**

ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
t: +48 22 432 80 80
f: +48 22 432 86 20
e: biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl

ISSN 2658-0373

2

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

Granty na Eurogranty

Od 18 kwietnia 2024 r.
do 17 kwietnia 2025 r. (MŚP)

Od 25 kwietnia 2024 r.
do 24 kwietnia 2025 r.
(organizacje badawcze)

Ścieżka SMART – nabór tematyczny dostępność

Od 10 kwietnia 2025 r.
do 12 czerwca 2025 r.

Ścieżka SMART

Od 6 maja 2025 r.
do 26 czerwca 2025 r.

Innovation Zone Program

Od 1 maja 2025 r.
do 30 czerwca 2025 r.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)

Zadania Sektorowych Rad ds. Kompetencji

Od 4 listopada 2024 r. do 31 października 2025 r.

**Usługi rozwojowe 4.0 – wsparcie podmiotów
BUR w obszarze tworzenia, rozwoju
i sprzedaży nowych form usług rozwojowych
lub wykorzystaniu nowych technologii**

Od 29 marca 2024 r. do 28 lutego 2026 r.

Stacja Nowe Otwarcie

Od 1 maja 2024 r. do 30 czerwca 2026 r.

Nowa perspektywa dla BUR

Od 21 lutego 2024 r. do 31 sierpnia 2026 r.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)

**Platformy startowe dla nowych pomysłów,
Komponent IIa – Wsparcie rozwoju
działalności gospodarczej startupu**

Od 1 kwietnia 2025 r. do 29 maja 2025 r.

**Wzornictwo w MŚP – nabór skierowany
do kobiet przedsiębiorczyń**

Od 29 kwietnia do 29 lipca 2025 r.

**Zrównoważona mobilność miejska –
nabór niekonkurencyjny**

Od 11 lipca 2023 r. do 30 września 2025 r.

Trzy filary równowagi

Aby przeciwdziałać zmianom klimatu i degradacji środowiska, Unia Europejska przyjęła przepisy, które mają przekształcić nasz model rozwoju gospodarczego na bardziej zrównoważony. Wpisują się one w unijną strategię, która ma doprowadzić do neutralności klimatycznej Europy do 2050 r.

atmosferyczne, powodzie i susze. Są one przyczyną nieszczęść milionów ludzi i powodują ogromne straty w gospodarce.

Gotowi do zmian

Jesteśmy w punkcie zwrotnym. Czy zrobimy to, co konieczne, aby uniknąć najgorszych skutków zmiany klimatu?

Dziś zużywamy więcej zasobów naturalnych, niż planeta jest zdolna odtworzyć. Gdybyśmy do 2050 r. w takim samym tempie korzystali z zasobów jak dziś, potrzebowalibyśmy nie jednej Ziemi, ale trzech takich planet. Rośnie przy tym ilość nieprzetwarzalnych odpadów. Zmienia się klimat – podnosi się średnia temperatur w skali globu i coraz częściej występują gwałtowne zjawiska

Unia Europejska powiedziała TAK już w 2015 r., przystępując do porozumienia paryskiego (zainicjowanego podczas konferencji klimatycznej COP 21 pod egidą ONZ). Jest to międzynarodowy traktat, którego sygnatariusze zobowiązali się przeciwdziałać zmianie klimatu. Jedno z założeń mówi, że do końca stulecia nie powinniśmy dopuścić do wzrostu średniej temperatury na świecie powyżej 1,5°C.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Szkolenia z GOZ

Przedsiębiorcy mogą skorzystać z bezpłatnych szkoleń ogólnych i specjalistycznych, które dotyczą gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Wystarczy, że zgłosisz się do jednego z wybranych operatorów w ramach projektu „GOZ – to się opłaca”.

Choć UE już ograniczyła emisję dwutlenku węgla, jest gotowa do tego, by w 2050 r. stać się gospodarką neutralną dla klimatu. Krótkookresowy cel zakłada, że do roku 2030 ograniczymy emisję o 55 proc. (punkt odniesienia: rok 1990).

W 2015 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło również Agendę na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030. Jest to

plan działań na rzecz ludzi, naszej planety i dobrobytu. Wyznacza między innymi 17 celów zrównoważonego rozwoju. Agenda 2030 obejmuje trzy wymiary rozwoju: gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej zobowiązały się do realizacji celów we wszystkich wymiarach.

Propozycje Akademii PARP

Portal Akademii PARP oferuje bezpłatne kursy online, które wiążą się z transformacją firm w kierunku zrównoważonego rozwoju. Sprawdź: [Zrównoważony rozwój w MŚP](#), [Efektywność energetyczna w MŚP](#), [Gospodarka obiegu zamkniętego w MŚP](#), [MŚP 4.0 – wyzwania transformacji cyfrowej](#).

Silne trendy

Można dostrzec co najmniej kilka trendów, które sprawiły, że Unia Europejska zdecydowała się na wdrażanie koncepcji zrównoważonego rozwoju.

Odczuwamy konsekwencje zmian klimatu i zniszczenia środowiska naturalnego.

Każdego roku zmiany klimatyczne i degradacja środowiska naturalnego przyczyniają się do konkretnych strat finansowych. W 2022 r. straty spowodowane przez katastrofy naturalne (huragany, powodzie, pożary, fale upałów, zatrucia rzek) oszacowano na 313 mld dolarów w skali globalnej. Jeśli średnia temperatura na świecie wzrośnie o 3°C (w stosunku do okresu przedprzemysłowego), susze będą zdarzały się dwukrotnie częściej. Wartość rocznych strat wynikających z suszy w Europie wzrosłaby do 40 mld euro¹.

Mamy poczucie zagrożenia niestabilną sytuacją ekonomiczno-społeczną.

Pandemia COVID-19, a później eskalacja wojny w Ukrainie naruszyły poczucie bezpieczeństwa obywateli i przedsiębiorców. W zagrożeniu powstaje obawa, że degeneracja środowiska i przyspieszające zmiany klimatyczne mogą pogрузić ludzkość w kryzysie na niespotykaną dotąd skalę. Kraje UE muszą zadbać o maksymalne uniezależnienie się od zewnętrznych dostawców w łańcuchu wartości.

¹ https://climate.ec.europa.eu/climate-change/consequences-climate-change_pl#naturalne-konsekwencje

Doskonalimy procesy i decyzje biznesowe w zakresie kontroli kosztów i zwiększenia ich wydajności.

Przyczyniły się do tego pandemia COVID-19 i wojna w Ukrainie. Poszukiwane są inwestycje, które długotrwale budują stabilność i odporność finansową. Potrzebują tego zarówno przedsiębiorstwa, jak i inwestorzy. Na poczucie bezpieczeństwa wpływają m.in. rozwiązania łagodzące zmiany klimatyczne, np. transformacja energetyczna.

Wzrosła dostępność cyfrowa i poziom rozwoju technologii.

Pozwala to na realizację projektów dotychczas nierealnych z perspektywy zrównoważonego rozwoju. Nie podjęlibyśmy wielu z wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem, gdyby nie postęp technologiczny. Potrafimy zarządzać dużą ilością danych oraz coraz sprawniej je analizować. Coraz powszechniej wykorzystujemy możliwości rozwiązań cyfrowych do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko.

Firmy chcą ograniczyć rotację wysoko wykwalifikowanych pracowników i zespołów.

Pracownicy zwracają coraz większą uwagę nie tylko na wysokość wynagrodzenia i możliwości rozwojowe. Ale także na to, czy pracodawca bierze odpowiedzialność za swój wpływ na środowisko i społeczeństwo. Wysoko wykwalifikowani pracownicy oraz menedżerowie poszukują podczas rekrutacji informacji, w jaki sposób

firma łagodzi swój negatywny wpływ na środowisko. Zwracają uwagę, czy korporacja dba o relacje z otoczeniem społecznym. W krajach zachodniej Europy brak odpowiednich polityk często decyduje o rezygnacji z dalszego udziału w rekrutacji.

Rośnie świadomość konsumentów szczególnie na rynkach rozwiniętych.

Europejczycy są coraz bardziej świadomi konieczności zmian w zakresie swoich zachowań i nawyków konsumenckich. W odpowiedzi na taką postawę na rynku pojawiają się zrównoważone i coraz bardziej przystępne cenowo alternatywy produktów i usług. Szczególnie transnarodowe korporacje, widząc zmieniające się podejście konsumentów, zaczynają projektować swoje produkty i usługi tak, by sprostały tym wymaganiom. Wdrażają je na wszystkich rynkach, na których funkcjonują. Zmieniają tym samym rzeczywistość w zakresie konkurowania.

Zrównoważony rozwój biznesu

Rośnie odpowiedzialność firm zarówno za stan środowiska, jak i wobec społeczeństwa i pracowników. Odpowiedzią na współczesne wyzwania zawarte w Agendzie 2030 jest koncepcja **ESG**. Te trzy litery zmieniają oblicze biznesu i czynią go bardziej przyjaznym dla środowiska, społeczności i pracowników. Jest to skrót od angielskich słów: environmental (środowiskowy), social (społeczny) i governance (zarządzanie). Na tych

trzech filarach opiera się pojęcie zrównoważonego rozwoju biznesu.

Oto, co one oznaczają:

Filar środowiskowy (environmental).

Obejmuje działania firmy mające na celu ochronę środowiska, takie jak redukcja emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂, zrównoważone zarządzanie zasobami, oszczędność energii czy wdrażanie metod gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Dzięki takim działaniom firmy mogą zmniejszyć swój ślad węglowy, obniżyć koszty operacyjne i przygotować się na przyszłe regulacje klimatyczne.

Filar społeczny (social). Dotyczy wpływu firmy na pracowników, otoczenie społeczne i klientów. Chodzi o takie kwestie, jak prawa człowieka, warunki zatrudnienia i pracy, różnorodność i inkluzywność, bezpieczeństwo oraz odpowiedzialność społeczna. Firmy, które dbają o swoich pracowników i relacje ze społecznościami lokalnymi, budują lojalność i zaufanie, co pozytywnie wpływa na długoterminowy rozwój. Wszystko to mieści się w regułach społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR).

Filar dotyczący zarządzania

(governance). Obejmuje aspekty zarządzania firmą składające się na ład korporacyjny. Są to m.in. transparentność, zgłaszanie naruszeń prawa, etyka biznesowa, przeciwdziałanie korupcji i zarządzanie ryzykiem. Firmy,

które wdrażają dobre praktyki zarządzania, są bardziej odporne na ryzyko oraz budują reputację jako etyczne i godne zaufania.

Jaką rolę odgrywa ESG

Ocena czynników ESG pozwala wytyczyć obszary negatywnego oddziaływania przedsiębiorstwa, określić konieczne zmiany, sposoby finansowania transformacji. Z drugiej strony raportowanie zrównoważonego rozwoju stwarza szansę na budowanie trwałej wartości i zaufania wśród klientów i dostawców. Pokazuje, co firma robi, by działać w sposób bardziej zrównoważony.

Czym jest ESG

Odkryj, jak strategię zrównoważonego rozwoju mogą pomóc w budowaniu bardziej efektywnego, ekologicznego i odpowiedzialnego przedsiębiorstwa. [Dowiedz się więcej o ESG.](#)

Inwestorzy coraz częściej uwzględniają kryteria ESG przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Firmy, które wywiązują się z tego obowiązku, są postrzegane jako mniej ryzykowne i bardziej perspektywiczne. Zrównoważony rozwój to inwestycja w przyszłość, która przynosi korzyści wszystkim – biznesowi, ludziom i planecie. Daje także dostęp do finansowania zielonych inwestycji na korzystniejszych zasadach.

Transparentność

Jak firmy mają przekonać społeczeństwo i biznes (w tym sektor finansowy), że działają w sposób zrównoważony? Każda mogłaby ogłaszać choćby na własnej stronie internetowej, że jej produkty są ekologiczne, dba o pracowników i jest odpowiedzialna społecznie. Otóż przedsiębiorstwa muszą działać bardziej przejrzysto i poddawać się audytom.

W 2014 r. UE wprowadziła dyrektywę NFRD (Non-Financial Reporting Directive), która wprowadziła wymogi związane z raportowaniem informacji niefinansowych przez niektóre duże przedsiębiorstwa. Wymagała ona transparentności w kwestiach środowiskowych, społecznych oraz związanych z zatrudnieniem. W 2024 r. zastąpiła ją unijna dyrektywa o sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju CSRD (Corporate Sustainability Reporting

Zakres raportowanych informacji w świetle dyrektywy CSRD

Czynniki środowiskowe

Zapobieganie zmianom klimatycznym
Dostosowanie do zmian klimatycznych
Wykorzystanie zasobów i gospodarka o obiegu zamkniętym
Wpływ na zanieczyszczenie środowiska
Bioróżnorodność i ekosystemy naturalne

Czynniki społeczne

Równe możliwości finansowe
Zdrowe i bezpieczne warunki pracy
Respektowanie praw człowieka, podstawowych wolności i zasad demokracji

Czynniki zarządcze

Rola zarządu i rady nadzorczej oraz ich skład
Etyka i kultura korporacyjna (w tym działania antykorupcyjne)
Przejrzystość pod kątem politycznego zaangażowania i lobbingu
Relacje biznesowe
Systemy kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem

Directive)². Zobowiązuje ona określone przedsiębiorstwa, przede wszystkim duże, do składania raportów ESG. Dyrektywa podawała terminy, w których obowiązek raportowania obejmowałyby kolejne grupy przedsiębiorstw. Jednakże w lutym tego roku Komisja Europejska przedstawiła pakiet deregulacyjny, zwany Omnibusem, który miałby uprościć przepisy i częściowo ograniczyć działanie dyrektywy CSRD.

Taksonomia UE

Raportowanie ESG ma ogromne znaczenie ze względu na taksonomię UE. Ustanawia ona kryteria, które pozwalają określić, czy dana działalność

może zostać uznana za zrównoważoną środowiskowo. Dzięki niej zarówno przedsiębiorcy, jak i inwestorzy czy instytucje finansujące, mogą ustalić, czy planowane przez firmę inwestycje mają charakter zrównoważony. Na tej podstawie działanie przedsiębiorstwa, np. montaż paneli fotowoltaicznych zasilających energią linię produkcyjną czy budowa biurowca zeroemisyjnego, może być premiowane korzystniejszymi warunkami finansowania.

Najważniejszym celem taksonomii jest przekierowanie kapitału z inwestycji szkodliwych dla środowiska na te, które są zrównoważone. Ułatwia np. bankom i instytucjom zarządzającym

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

programami UE identyfikację i wybór „zielonych” inwestycji. Taksonomia ma zapobiegać „greenwashingowi” (w języku potocznym „ekościema”). Będzie wspierać osiągnięcie celów klimatycznych Unii Europejskiej.

Co zmienia Omnibus

Komisja Europejska przedstawiła pakiet propozycji, które m.in. upraszczają zasady raportowania ESG. W założeniu mają one zapobiec dławieniu się firm nadmiernymi obowiązkami administracyjnymi. W efekcie powinny doprowadzić do odblokowania dodatkowych inwestycji i wzrostu konkurencyjności.

Komisja Europejska obliczyła, że Omnibus zmniejszy obciążenia administracyjne o 25 proc., a dla MŚP nawet o 35 proc. Wyłączy ok. 80 proc. firm z obowiązku raportowania, skupiając się na największych przedsiębiorstwach.

Wprowadza pewną elastyczność w zakresie taksonomii. Będzie wymagane raportowanie od największych firm. Pozostałym podmiotom pozostawia się dobrowolność w tym zakresie. Stwarza możliwość raportowania o działaniach częściowo zgodnych z taksonomią, promując stopniową transformację ekologiczną.

Wprowadza próg istotności finansowej dla raportowania taksonomii i odchudza służące do tego szablony sprawozdań

(mniejsze o 70 proc.). Upraszcza kryteria związane z zasadą „Nie wyrządzaj znaczących szkód środowisku” (DNSH – do ang. „Do No Significant Harm”).

Kogo obejmuje dyrektywa CSRD

W tym roku największe firmy, dotychczas podlegające dyrektywnie NFRD, muszą złożyć raport ESG zgodnie z nowymi wymogami. W kolejnych latach obowiązkiem miały być objęte pozostałe duże przedsiębiorstwa, MŚP notowane na giełdzie oraz firmy, które zatrudniają powyżej 50 pracowników i/lub uzyskają 8 mln euro przychodów ze sprzedaży netto i/lub 4 mln euro sumy bilansowej. Pakiet Omnibus proponuje jednak przesunięcie o 2 lata obowiązku raportowania przez firmy, które dyrektywa CSRD ma objąć od 2026 i 2027 r. Uproszczenia mają też sprawić, że wymogi raportowania ESG nie obciążą małych firm w łańcuchach wartości.

Odwrotu nie ma

Mimo że pakiet Omnibus zmniejsza wymagania i docelowo ogranicza krąg firm, które będą objęte obowiązkiem pełnego raportowania ESG, nie ma odwrotu od celów zrównoważonego rozwoju. Wiele firm i sektor finansowy już o kilku lat wprowadzają zmiany w tym kierunku. Biznes ma świadomość, że jego wizerunek i harmonijne funkcjonowanie zależą od ESG.

Pieniądze na technologie krytyczne

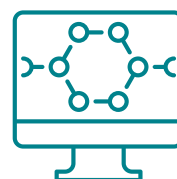

Jeszcze w tym roku PARP udostępni nowy instrument z FENG. Agencja będzie wspierać projekty, które wprowadzają na wspólny rynek przełomowe technologie lub przyczyniają się do wzmocnienia niezależności przemysłu Unii od dostaw zewnętrznych.

W 2024 r. Komisja Europejska zaproponowała **utworzenie Platformy Strategicznych Technologii dla Europy** (skrót od ang. nazwy: **STEP**). Mają one usprawnić ekologiczną i cyfrową transformację Europy. Przyczynią się też się do wzmocnienia i zabezpieczenia łańcuchów wartości, a przede wszystkim zapewnią strategiczną suwerenność Unii. STEP dotyczy dziedzin, które zdecydują o przewadze technologicznej UE i przyczynią się do rozwoju inwestycji na obszarze jednolitego rynku.

Celem STEP jest zwiększenie zdolności produkcyjnych w zakresie:

- **Technologii cyfrowych**, np. mikroelektroniki, przetwarzania w chmurze, sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa i 5G.

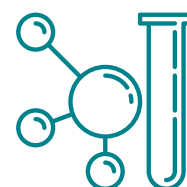

Są to technologie przyczyniające się do realizacji celów i założeń programu „Droga ku cyfrowej dekadzie” (do 2030 r.), projektów międzynarodowych i innowacji w ramach głębokich technologii.

- **Czystych technologii**, takich jak energia odnawialna, magazynowanie energii elektrycznej i ciepła, paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego, zrównoważone paliwa alternatywne. Są to technologie zasobooszczędne, w tym neutralne pod względem emisyjności.

- **Biotechnologii**, np. biomolekuł, technologii medycznych, a także środków farmaceutycznych. W dużym stopniu chodzi o produkty lecznicze znajdujące się w unijnym wykazie produktów leczniczych o krytycznym znaczeniu i ich składników.

11

W odpowiedzi na te wyzwania Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w grudniu 2024 r. ogłosiło **zmiany w programie FENG**. Zakładają one utworzenie nowego priorytetu wspierającego rozwój i wytwarzanie technologii krytycznych. W FENG zostanie utworzony 5. priorytet **Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP**. Będzie on wspierał rozwój i wytwarzanie technologii krytycznych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia STEP.

Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości powierzono częściową realizację nowego priorytetu FENG, na który przeniesiono 901 mln euro. STEP

będzie realizowany z myślą o wszystkich przedsiębiorstwach, bez względu na wielkość. Głównym obszarem wsparcia ma być wdrożenie technologii krytycznych.

Technologie krytyczne obejmują tworzenie linii produkcyjnych, zakładów pierwszych w swoim rodzaju, rozbudowę lub zmianę przeznaczenia istniejących zakładów. Dotyczą też zwiększania skali procesów (zaspokojenie popytu) lub wdrażania mechanizmów kontroli jakości (produkty o jednakowo wysokiej jakości).

Zgłaszany projekt musi **wnosić na rynek wewnętrzny UE przełomowy element o znaczącym potencjale gospodarczym lub przyczyniać się do większej suwerenności Unii w strategicznych obszarach**.

Kto skorzysta

Działanie jest skierowane do przedsiębiorstw, bez względu na ich wielkość. Dotychczasowa działalność wnioskodawcy musi być powiązana z tą, która jest przedmiotem projektu.

Budżet

Alokacja naboru: ok. 3 mld zł. Koszty kwalifikowane w projekcie: 10-200 mln zł.

Sprawdź, kiedy złożyć wniosek

Planowany nabór wniosków: czerwiec – wrzesień 2025 r. Więcej informacji będzie dostępnych na stronie PARP w wyszukiwarce po wybraniu opcji „Badania i inwestycje”.

Kobiety projektują

Wyobraź sobie produkt, który nie tylko rozwiązuje problem, ale też zachwyca wyglądem i sprawia, że jego używanie to czysta przyjemność. Właśnie tak działa wzornictwo. Aby wprowadzić je w swojej firmie, skorzystaj z dofinansowania FEPW. Ale uwaga, tym razem mogą po nie sięgnąć tylko przedsiębiorczynie!

Gdy konkurencja jest silna, szybkie reagowanie na trendy jest koniecznością. Wykorzystując procesy wzornicze, możesz zwiększyć atrakcyjność

i funkcjonalność wytwarzanych przez swoją firmę produktów. **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej** pomogą Ci wprowadzić nową strategię związaną z projektowaniem wyrobów i usług. Będziesz mogła dostosować działalność swojego przedsiębiorstwa do potrzeb i oczekiwań klientów. Zwiększając atrakcyjność swojej oferty, wzmocnisz pozycję przedsiębiorstwa na rynku. Skorzystaj z konkursu „Wzornictwo w MŚP” w ramach programu FEPW. Na sfinansowanie najlepszych projektów PARP przeznaczy 60 mln zł.

Wzornictwo w MŚP

Kto skorzysta

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa z Polski Wschodniej, w których:

- właścicielem jest kobieta lub
- kobieta jest współlnikiem uprawnionym do reprezentowania spółki, lub
- kobieta jest członkiem organu zarządzającego albo akcjonariuszem.

Na co

- audyt i opracowanie strategii wzorniczej
- wdrożenie strategii wzorniczej w przedsiębiorstwie
- koszty usług doradczych związanych z audytem i strategią wzorniczą
- koszty usług doradczych związanych z wdrożeniem strategii

- koszty usług szkoleniowych
- zakup środków trwałych.

Poziom wsparcia

- dofinansowanie może sięgnąć 85 proc. kosztów kwalifikowanych, maksymalnie 3 mln zł na projekt
- maksymalna wartość dofinansowania na audyt i strategię: 70 tys. zł
- minimalna wartość kosztów kwalifikowanych projektu: 200 tys. zł.

Sprawdź, kiedy złożyć wniosek

Nabór ma trwać od 29 kwietnia do 29 lipca 2025 r. Aby uzyskać szczegółowe informacje, śledź oficjalną stronę programu.

13

Droga do przyszłości

Najlepszym sposobem przewidywania przyszłości jest jej tworzenie – mówił Peter Drucker, guru zarządzania. Drogę do przyszłości torują nam innowacje.

To one są motorem nowoczesnej gospodarki. Jeśli masz pomysł na innowację co najmniej w skali kraju – np. produkt lub proces technologiczny – wystartuj w konkursie „**Ścieżka SMART**”. Program pozwala sfinansować niezbędne prace badawczo-rozwojowe (B+R) i wcielić ich rezultaty w życie (wdrożenie innowacji). Możesz również uzyskać wsparcie na samo wdrożenie wyników wcześniej przeprowadzonych prac B+R.

Projekt możesz wzbogacić o wiele dodatkowych działań. Jego częścią mogą być tzw. moduły fakultatywne.

Dofinansowanie z FENG dostaniesz np. na zakup infrastruktury potrzebnej do prowadzenia prac B+R, cyfryzację przedsiębiorstwa, zazielenianie firmy, wyjście na rynki zagraniczne czy podniesienie kompetencji pracowników. Osobno prowadzony będzie nabór tematyczny „**Ścieżka SMART – Dostępność**” (innowacyjne rozwiązania zaspokajające oczekiwania osób ze szczególnymi potrzebami).

Ścieżka SMART

Kto skorzysta

Mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Na co

Zaplanuj realizację prac B+R i wdrożenie innowacji (moduły obligatoryjne) lub samo wdrożenie. Możesz też wybrać dowolną liczbę spośród dostępnych modułów fakultatywnych.

Dofinansowanie możesz przeznaczyć m.in. na:

- wynagrodzenie personelu badawczo-rozwojowego, zakup usług doradczych
- koszty amortyzacji aparatury naukowo-badawczej oraz amortyzacji budynków
- zakup nieruchomości zabudowanych, koszty dzierżawy i wieczystego użytkowania gruntów
- zakup lub leasing środków trwałych innych niż nieruchomości

ciąg dalszy ze strony 13

- nabycie robót i materiałów budowlanych
- nabycie wartości niematerialnych i prawnych
- zakup usług zewnętrznych
- koszty pośrednie (ogólne).

Poziom wsparcia

Do 80 proc. wartości projektu może pokryć dotacja. W module wdrożenie innowacji finansowanie ma postać dotacji warunkowej. Jest ono częściowo zwrotne i zależy od

przychodów wygenerowanych przez inwestycję. Co najmniej 50 proc. wsparcia na wdrożenie innowacji podlega zwrotowi.

Sprawdź, kiedy złożyć wniosek

Nabór ma trwać od 6 maja

do 26 czerwca 2025 r.

Inne terminy obowiązują w naborze dotyczącym **Dostępności**.

Tu wnioski składasz od 10 kwietnia do 12 czerwca 2025 r.

► Pytaj i sprawdzaj

Ekspert odpowiada na najczęściej zadawane pytania dotyczące wnioskowania o dofinansowanie w Ścieżce **SMART**.

Czy każde działanie innowacyjne można zgłosić w module B+R?

Nie. W module B+R dofinansowanie obejmuje wyłącznie działania, które spełniają definicję badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych. Wnioski często zawierają zadania, które są jedynie usprawnieniami technologicznymi, testami gotowych rozwiązań lub adaptacją znanych technologii – a nie tworzeniem nowej wiedzy czy oryginalnych koncepcji. Prace B+R muszą być jasno sprecyzowane, logicznie zaplanowane i ukierunkowane na stworzenie rozwiązania możliwego do wdrożenia w działalności gospodarczej w ciągu 5 lat od zakończenia projektu. Należy zatem zwrócić uwagę, aby tak zaplanować prace badawczo-rozwojowe, żeby ich znacząca część dotyczyła prac rozwojowych, czyli etapów przybliżających do wdrożenia ich wyników na rynek.

Czy można otrzymać wsparcie w module wdrożenie innowacji bez prowadzenia prac B+R?

Tak, ale tylko pod warunkiem, że wnioskodawca posiada już wyniki prac B+R, które wykonał wcześniej samodzielnie, zlecił ich realizację lub zakupił ich wyniki. Kluczowe jest, aby przedmiot wdrożenia był efektem takich właśnie prac, a nie jedynie inwestycją w nowy sprzęt czy rozbudowę produkcji. Wnioskodawcy często popełniają błąd, zgłaszając projekt, który nie zawiera ani etapu badawczo-rozwojowego, ani gotowych wyników B+R do wdrożenia. Taki projekt zostanie odrzucony na pierwszym etapie oceny.

Jak uniknąć błędów formalnych w pierwszym etapie oceny?

W pierwszym etapie każdy moduł obligatoryjny (B+R, wdrożenie innowacji) musi zostać oceniony pozytywnie. Nie ma możliwości jego poprawy ani usunięcia z projektu. Odrzucane są m.in. wnioski, które nie wykazują, że projekt dotyczy innowacji co najmniej na poziomie krajowym. W przypadku naboru tematycznego „dostępność” muszą odnosić się do oczekiwań osób ze szczególnymi potrzebami. Ważne jest również spełnienie podstawowych kryteriów formalnych, takich jak np. prowadzenie działalności w Polsce i odpowiedni wpis do rejestru na dzień złożenia wniosku.

Warsztaty: Jak skutecznie ubiegać się o dofinansowanie?

Ścieżka SMART

Dołącz do przedsiębiorców, którzy już dziś wdrażają innowacje i budują przewagę konkurencyjną!

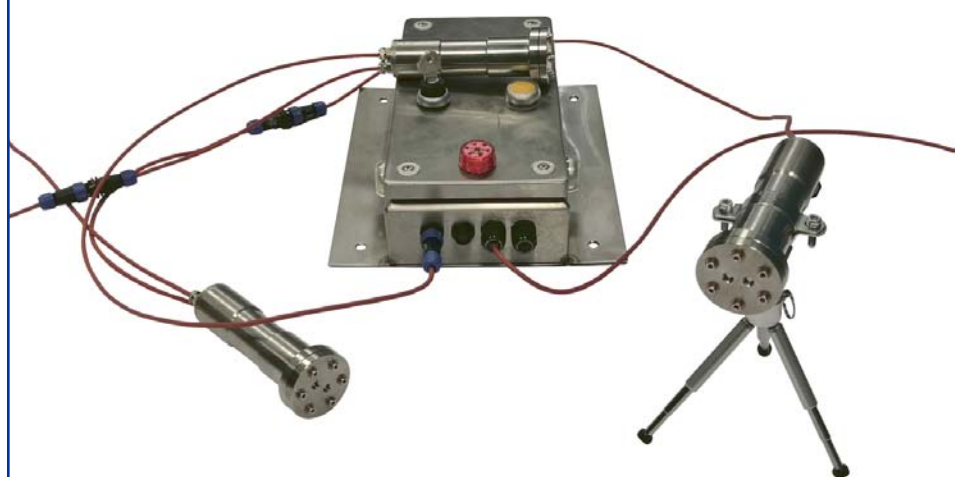
Warsztaty odbywają się tylko w formule stacjonarnej.

Udział w nich jest bezpłatny, jednak obowiązuje wcześniejsza rejestracja online. Liczba miejsc jest ograniczona! [Sprawdź, gdzie jeszcze możesz się zapisać.](#)

Nim pojawi się ogień

Czy trzeba przekonywać kogokolwiek, jak niebezpieczne są pożary w kopalniach? Nowatorski system przeciwpożarowy firmy PG IMKIUS pozwala znacząco obniżyć poziom zagrożenia. Reaguje błyskawicznie, jeszcze zanim pojawi się zarzewie ognia.

To zasługa innowacyjnej metody monitorowania temperatury i autonomicznego uruchamiania akcji gaśniczej. Ich powstanie wsparły Fundusze Europejskie dwukrotnie. Najpierw powstał prototyp nowatorskiego systemu detekcji pożaru i ciągłego monitoringu temperatury w strefach zagrożonych wybuchem. Następnym krokiem było wdrożenie tego patentu do produkcji wraz z opracowaniem systemu gaśniczego. Drugi projekt był realizowany z Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki w Ścieżce SMART. Prawie pół miliona dofinansowania przeznaczono na prace badawczo-rozwojowe oraz zakup niezbędnych urządzeń, takich jak laser do cięcia blach czy robot przemysłowy, które wykorzystywane są przy produkcji gaśnic.

System IR służy do wczesnej detekcji pożaru i ciągłego nadzoru temperatury

Pożar na dole

Pomysł zrodził się w wyniku analizy wypadków w kopalniach miedzi KGHM. – Do przewożenia ładunków wykorzystuje się tam duże pojazdy oponowe. W ekstremalnych warunkach, w jakich one pracują – około 40°C i wysokiej wilgotności przekraczającej 90 proc. – zdarzają się pożary tych maszyn. Kiedy rozgrzany olej dostanie się na części, które są narażone na wysoką temperaturę, następuje zapłon oleju, a następnie całej maszyny – tłumaczy

Dawid Volkmer, kierownik działu elektroniki firmy PG IMKIUS.

Zapalenie się maszyny to jedna z przyczyn pożarów w kopalniach miedzi. Stanowi duży problem również w innych zakładach wydobywczych. To nie tylko śmiertelne zagrożenie dla górników, ale też wymierne straty finansowe dla zakładu.

Dotychczas zdawano się na systemy przeciwpożarowe opierające się na detekcji ognia i dymu, kiedy pożar już zaistniał. Skuteczność takiej metody nie jest wysoka, gdyż tłumienie ognia często jest spóźnione. W takich sytuacjach liczy się bowiem przede wszystkim szybkość działania i oczywiście jego skuteczność.

Raport mniejszości

System opracowany w firmie PG IMKIUS mierzy temperaturę w newralgicznych punktach maszyny i wykrywa zarzewie ognia, zanim jeszcze pojawią się płomień lub dym. Monitoring prowadzony jest 24 godziny na dobę. Czujniki temperatury stale wysyłają informacje i komunikują się na bieżąco z centralą zarządzającą. Liczba czujników wynosi zazwyczaj kilka lub kilkanaście, ale może być ich nawet 247. To zależy od specyfiki maszyny i warunków, w jakich pracuje. A także od zamówienia klienta, który decyduje również o innych parametrach urządzenia, np. o granicznej temperaturze, przy której rozpocznie się akcja gaśnicza. Zakres temperatur pracy czujników wynosi od -40 do $+125^{\circ}\text{C}$.

System może działać całkowicie autonomicznie. Rola człowieka polega wyłącznie na sprawdzeniu, czy urządzenie pracuje. A ono samo podejmie decyzję w zależności od tego, jak zostało ustawione. Może np. samodzielnie wyłączyć maszynę, zanim osiągnie ona krytyczną temperaturę.

Istnieje jednak również opcja działania z możliwością ingerencji człowieka. Są bowiem sytuacje w wąskich chodnikach górniczych, gdy nieznaczne opóźnienie akcji gaśniczej może ułatwić ewakuację osób ze strefy zagrożenia.

Nie tylko kopalnie

Rozwiązanie pierwotnie było przeznaczone dla urządzeń używanych w kopalniach, zwłaszcza głębinowych. Jednak potencjalnych zastosowań jest znacznie więcej. – Nasz system może chronić maszyny w każdej gałęzi przemysłu. Sprawdzi się np. w nadzorowaniu baterii litowo-jonowych. To zastosowanie testujemy w magazynie energii w naszej firmie. Myśleliśmy również o turbinach wiatrowych, które dość często ulegają zapłonowi na wirnikach. I tam też moglibyśmy monitorować temperaturę – mówi Dawid Volkmer.

Potwierdzona skuteczność rozwiązania wynosi do 98 proc. Patent wykorzystywany jest również w kopalniach węgla kamiennego do zraszania taśmociągów z urobkiem, a pilotażowo również w sprężarkach powietrza.

Polska na Expo 2025 Osaka, Kansai

13 kwietnia rozpoczyna się największe wydarzenie promocyjne – Wystawa Światowa Expo 2025 Osaka, Kansai. Pawilon Polski będzie miejscem spotkań kultury, technologii i innowacji, które łączą tradycję z nowoczesnością. To szansa dla polskiego biznesu.

Nasz kraj zaprezentuje się pod hasłem „Polska. Dziedzictwo, które napędza przyszłość”. To pokazuje, jak istotne jest czerpanie inspiracji z dorobku minionych pokoleń i przekształcanie go w siłę napędową przyszłości. Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) wraz z partnerami przygotowała szereg inicjatyw biznesowych, które umożliwią polskim firmom wejście na rynek japoński. Koncentrujemy się na branżach,

które mają największy potencjał eksportowy na rynki azjatyckie. Należą do nich: medyczna i farmaceutyczna, IT/FinTech, rolno-spożywcza, kosmetyczna, zielonych technologii oraz gamedev. Jednym z najważniejszych wydarzeń gospodarczych towarzyszących będzie bilateralne Polsko-Japońskie Forum Eksportowe, które odbędzie się 20 maja 2025 r. w hotelu Hilton Osaka.

Polska przygotowała pawilon narodowy o powierzchni niemal 1000 m², zlokalizowany w strefie tematycznej „Ratowanie Życia”. Wyróżnia się on oryginalną koncepcją architektoniczną, która ma budzić skojarzenia z falą polskiej kreatywności rozchodzącej się poza granice kraju.

Wystawa jest zorganizowana na wybudowanej na wodach Zatoki Osaka wyspie Yumeshima. Organizatorzy Expo przewidują udział 170 uczestników, w tym 161 krajów i regionów oraz 9 organizacji międzynarodowych. Wystawę, która potrwa do 13 października 2025 r., ma odwiedzić ponad 28 mln osób. Więcej o udziale Polski i wydarzeniach organizowanych przez PAIH na stronie: www.expo.gov.pl.

Pawilon Polski zaprojektowany na Expo 2025

PARP

Grupa PFR

801 332 202, 22 574 07 07

(koszt jak za połączenie lokalne)

info@parp.gov.pl

**LiveChat – kliknij w okienko
w prawym dolnym rogu [serwisu PARP](#)**

[Baza pytań i odpowiedzi](#)

[Dyżur eksperta](#)

**Odwiedź najbliższy [Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich](#) lub [biuro PARP](#)**

www.feng.parp.gov.pl

www.feng.gov.pl

www.fepw.parp.gov.pl

www.fepw.gov.pl

www.fers.parp.gov.pl

www.rozwojspoleczny.gov.pl